

21-24 juli. **Nattsolens arv**, ett fantasy-Live av Särminners Vänner. Roller: Carl Heath, c/o Rydberg, Aschebergsg. 29, 411 33 GÖTEBORG, tel. 031-20 11 30. Anmälan: Erik Malmcrona, tel. 031-12 16 72. Kostnad 100 kronor exkl. mat.

24-30 juli. **Trenne Byar**, ett STORT och krävande fantasy-Live arrangerat av "Ett Glas" (SFL). Kontakta Ett Glas kansli, tel. 08-35 08 15. Absolut sista anmälningssdag 1 juni. Kostnad 600 kronor.

6-7 augusti. **Den eviga kampen**, ett fantasy-Live arrangerat av Troll&Alver. Kontakta Magnus Sjöberg, tel. 0495-117 83.

6-14 augusti. **Medeltidsveckan** på Gotland.

13 augusti. **Farornas väg del III**, ett fantasy-Live med RULGH. Johan Cranshede. Drottninggatan 19, 702 10 ÖREBRO, tel. 019-11 05 98. Endast inbjudna.

19-21 augusti. **Källby Handelsdag**, ett mytiskt sagospel med god vikingastämning i norra Skåne. Ett samarr. av Äventyrsgillet och Södra Torpet. Kontakta Måns Frid, tel. 046-12 08 99, eller Peter Svärd, tel. 040-98 13 41. Max 150 deltagare, pris ca 200 kr.

26-28 augusti. **SkogsVentyr-94**, Örebro.

Hösten 1994. **Mörkrets varelser**, ett fantasy-Live arrangerat av Troll&Alver. Kontakta Magnus Sjöberg, tel. 0495-117 83. Begränsat antal deltagare!

2-4 september. **Kristallkulan**, arr. Enhörningen. Kontakta Hans Nilsson, Panggatan 12, 723 38 VÄSTERÅS, tel. 021-14 21 89.

2-4 september. **Usedoms Källa**, ett fantasy/medeltids-Live. Kontakta Agneta Olsson, tel. 031-26 51 65, eller Jonas Elfdahl, tel. 031-40 17 54.

3-4 september. **Arvavell**, ett fantasy-Live av RavensWing. Fredrik Österman, tel. 08-512 404 93.

9-11 september. **Tystnadens Dotter**, ett sagobetonat Live i Västeråstrakten, arrangerat av Noshörningen. Kontakta Josefine Lindqvist, tel. 021-13 19 47, eller Mikaela Malmström, tel. 021-18 12 58. Från 15 år.

10-11 september. **Silverskären**, för folk födda 1978 eller tidigare. Kontakta Eric Rosenberg, Torgvägen 2, 710 41 FELLINGSBRO, tel. 0589-214 63, eller Stefan Hollertz, tel. 019-31 12 16. Kostnad 100 kronor. Sista anmälningssdag 10 juni.

16-18 september. **Galningarnas lek III**, ett fantasy-Live med RULGH. Kontakta Måns Svensson, Wigeliev, 7, 712 32 HÄLLEFORS, tel. 0591-109 36.

1-2 oktober. **Vildhavre-94** på Bohus Fästning utanför Göteborg. Arr. Särminners Vänner. Kontakta Erik Malmcrona, Godhemsgatan 4 D, 414 67 GÖTEBORG, tel. 031-12 16 72. Liveavgift 150 kronor.

3-6 november. **Allhelgonaläger** på Finnåker. "Gothic Horror"-Live. Arr. Västerås Stift, SKU, Camelot och Seregog. Kontakta Len Howard, tel. 0581-263 71.

4-6 november. **Ondskan vaknar**, arr. Enhörningen. Kontakta Hans Nilsson, Panggatan 12, 723 38 VÄSTERÅS, tel. 021-14 21 89.

3-4 december. **Gästbudet**, ett fantasy-Live av Troll&Alver i Hultsfred. Kontakta Magnus Sjöberg, tel. 0495-117 83. Endast inbjudna.

14-17 april 1995. **Häxjakten**. Enhörningens fantasy-Live från april 1994 uppskjutet ett år p.g.a. snödjup. Kontakta Hans Nilsson, Panggatan 12, 723 38 VÄSTERÅS, tel. 021-14 21 89.

maj 1995. **Tyrannen**, arrangerat av Dark Illusions, tel. 08-777 17 35, alternativt Magnus dePourbaix, tel. 08-745 09 44. Innan kommer det att hållas ett antal små Live för deltagarna för att bygga upp kampanjen.

juni 1995. **Voice of the wastelands**, ett efter-katastrofen-Live arrangerat av "Tre äpplen hög". Kontakta Rikard Elofsson, tel. 08-711 15 38.

juli 1995. **Tårarnas Barn**, ett medeltida sago-Live i Tiveden. Kontakta Kristian Rapp, tel. 019-20 21 71. Kostnad ca 150 kronor.

GÖR-DET-SJÄLV-RINGBRYNJA

RUNT FJÄDERSTÅL I 1.5X10 MM'S STORLEK

5'000 ST FÖR 490:-
10'000 ST FÖR 735:-
20'000 ST FÖR 980:-
(FRAKT TILLKOMMER)

ÅTGÅNGSTABELL:
HUVA 4'000
BISKOPSMÅNTEL 3'000
KORT SKJORTA 10'000
LÅNG SKJORTA 18'000

TIDSÅTGÅNG:
CIRKA 500 RINGAR/TIMME.
NÄR VANAN KOMMIT

BERTOLF VAPENSMD
031-12 16 72
KLAREBORGSSGAT 21
414 67 GÖTEBORG

maj 1994

StrapatS

Levande rollspel

17

10 kronor

I detta nummer:

En ber om ursäkt	2
Nyheter	3
Tyckeriet - Läsarnas insändarspalt	3
Brave, brave sir Innings	5
Vet nån vad det handlar om, egentligen?	6
Trenne Byar, svar på vanliga frågor	8
Efterlysning	10
Make-Up och masktillverkning, del 1	14
Bockstensmannens dräkt - sy den själv!	19
Kalendarium	23

...plus en sjuhelsikes massa annonser, förstås

StrapatS är ett fristående fansin om levande rollspel och säljs till det förmånliga priset 10 kronor inklusive porto.

Chefredaktör och ansvarig utgivare:

Jonas Nelson
Forskarbacken 7-213
104 05 STOCKHOLM
tel. 08-15 66 85
pg. 68 02 12 - 4138 (Jonas Nelson)

Syftet med StrapatS är att informera, diskutera och rapportera om levande rollspel i alla dess former. Vi är därtill i mycket hög grad beroende av läsekretsens engagemang i fansinet. Bidrag i form av artiklar och teckningar mottogs tacksamt. Ersättning utgår i form av gratisexemplar av StrapatS.

Annonser om levande rollspel är gratis upp till en kvarts A4-sida, som sedan förminskas till detta format (A5).

Manusstopp för nr 18 är den 27 maj 1994. Kom detta utihåg!

Nästa manusstopp den 27 maj 1994!

Sveriges idogaste Live-fansin

StrapatS

Chefredaktör	Utsockneskorrespondent
Jonas Nelson	Lars Tyllered
Forskarbacken 7-213	Mellangatan 27
104 05 STOCKHOLM	621 56 VISBY
tel. 08-15 66 85	0498-24 84 20
pg. 68 02 12 - 4138	
(Jonas Nelson)	

Omslagsfoto: Jonas Nelson
Illustrationer: Jonas Nelson
Upplaga: 300 exemplar
Tryck: Billiga Tryckeriet, Älvsjö

INNEHÅLL

Innehållet i StrapatS kommer att vara allt möjligt som kan relateras till levande rollspel, eller "Live" som det ofta kallas. (Observera att jag skriver Live och Livet med stor begynnelsebokstav för att undvika missförstånd i meningar av typen "Just när jag började trivas tog livet slut").

BIDRAG FRÅN LÄSEKRETSEN

StrapatS är i hög grad beroende av läsekretsens engagemang. Känner DU till vilka Live som är på gång? Kanske vill du annonsera om ett kommande Live? Har du kanske en rapport från ett Live du har varit på, eller sitter du och trycker på något annat som vi kan trycka istället? Minsta bidrag till StrapatS är hjärtligt välkommet! Skicka gärna ditt alster på diskett i TEXT (ASCII)-format. PC eller Mac kvitterar lika.

ANNONSER MED LIVE-ANKNYTNING

Annonser om levande rollspel är tills vidare gratis upp till en kvartssida. Halvsida 100:-, helsida 150:-, uppslag 250:-

ERSÄTTNING

Tyvärr har vi för närvarande ingen möjlighet att erbjuda någon ekonomisk ersättning utöver ett gratisexemplar av det aktuella numret av StrapatS.

RÄTTIGHETER

StrapatS gör inga anspråk på rättigheterna till de artiklar och illustrationer som publiceras i fansinet, dessa kvarstår hos upphovsmannen om inte annat anges. Redaktionen förbehåller sig dock rätten att på ett rimligt sätt korta och ändra i insänt material.

Ni som lämnar in bidrag görs uppmärksamma på att allt material som ej är märkt med copyright kommer att betraktas som fritt för läsarna att kopiera och distribuera så länge källa och upphovsman tydligt anges.

ANSVAR

Upphovsmannen ansvarar ensam för sitt alster och sina åsikter, dessa skall inte på något sätt tillskrivas StrapatS eller redaktionen om så inte uttryckligen anges.

BYTEN OCH GRATISNUMMER

Diskuterar med chefredaktören.

PRENUMERATION OCH BETALNING

StrapatS betalas antingen kontant till chefredaktören eller genom insättning på ovan angivet postgirokonton. Prenumeration är fullt möjlig. Sätt i så fall in valfritt belopp på postgirokontot, så meddelar vi dej när dina pengar börjar ta slut. Glöm inte ange ditt namn och din adress, samt från vilket nummer prenumerationen ska börja gälla. Någon kredit beviljas ej. Reservation görs för prisändringar.

En ber om ursäkt...

Jo, det gällde det där april-april-numret. OK, jag erkänner, det VAR jag som låg bakom. Men det hade ni väl redan gissat.

Redan när jag skrev det anade jag att det skulle väcka ont blod, men eftersom jag var övertygad om att det var ännu fler som skulle älska det, så körde jag på. "The needs of the many before the needs of the few", som det heter i utlandet. Vänkretsen trodde att "nu blir du struken från Trenne Byar, så som du driver med både Livet, SFL, och Ett Glas". Och själv misstänkte jag att stackars Samir Belarbi (Samarin B. Larvig) skulle bli purken, liksom eventuellt Henrik Summanen och kanske resten av Fëa Livias redaktion. Men nej då, alla dessa nämnda tycks ha humor (eller också orkar de inte bry sig). Nej, den ende som hörde av sig och krävde en skriftlig ursäkt var Johan Okker och hans mamma (den som undrar varför för kan studera april-april-kalendarier). Okej, Johan, du bad om det, och då får du det: Förlåt så mycket!

Över till något trevligare: Sedan sist har jag varit med Seregon på Finnåkers påskläger, temat den här gången var fornorden med dess historia och mytologi. Vi dansade även medeltida danser, målade banér och tennfigurer, Livade (jag var älderman vid Tinget), avnjöt bankett och hade på det hela taget en härlig tid. Tack allihop!

Sedan har jag för första gången spelat alv också, det var på "Skuggornas Dal", arrangerat av Jonas Meisters och Jenny Johansson. Inget höjdararrangemang, tyvärr, men vi i Niworan hade ganska trevligt ändå. Som tur var hade vi egen mat (och egen kock), för den världshustaffel som ingick i Liveavgiften tog snart slut - jag fick nöja mig med en morot, ett halvt äpple, saft och smör. Och det fanns de som blev helt utan...

Nej, det intressantaste som hände mig var väl när vi tillbringade lördagen med att lösa chiffer - vilket vi gjorde med bravur, skall sägas. Jäklar också, nu skryter jag igen. Det är väl inget annat att göra än att be om ursäkt igen då...

En ursäkt även till Mikael Zöllick, vars fortsatta heraldikartikel inte fick plats nu heller. Förlåt mig också för att det är så få illustrationer även i detta nummer. Å int' blev det någon fortsättning på "Arrangörs-skolan" i det här numret heller. Men skam den som ger sig!

Jonas

Nyheter

Skräparrangör?

FFIT:s frontman Martin Eriksson fick förtroendet att arrangera WasteLive på MittCon under påsken. Tyvärr ville han inte ansvara för att det blev städlat efteråt. När han till slut gick med på det, ville Martin på fullt allvar hacka håll i isen och dumpa allt skräp där, alternativt elda upp det (på isen). Ajajaj Martin, vill du skapa ett riktigt Wastelands?

Seminariehelg

Ett Glas och Nockes Ting arrangerade en seminariehelg med anledning av föreningarnas arrangemang "Trenne Byar" respektive "Grådager" i Vår Teater vid Brommaplan, Stockholm, nu i april. Det var mycket lyckat, men eftersom så få dök upp (alla fick komma, inte bara gruppleddare) planerar man en ny seminariehelg. Datum är ännu ej bestämt, men kan bli när som helst. Ring Ett Glas kansli, tel. 08-35 08 15, och fråga!

Blindstyren?

Ett Glas vill använda T-röd som gift på Trenne Byar. Ni som inte tycker att det verkar vara någon bra idé uppmannas ringa arrangörerna (08-35 08 15) och tycka till, så kanske de kan ändra sig (enligt Christopher Sandberg, Ett Glas). Passa gärna på att samtidigt tycka till om idén att tillåta stötvapen - utan någon vapenkontroll!

Pengar till Trenne

Säga vad man vill om Ett Glas, men de är duktiga på att ragga pengar. Sedan sist har SVEROK bidragit med 40 000 och Civildepartementets Barn- och Ungdomsdelegation har gett 50 000 till Trenne Byar.

!!! Tyckeriet !!!

- dit du skriver om du tycker något

Angående en anakronism

Peter Pettersson (Saga Society): Ända sedan jag för första gången provade på den ädla företeelsen Live så har en fråga ältat sig bland mina tankar. Hur förhåller det sig egentligen med de personer som trots att de bär vapen, rustningar och annan utrustning för dyra pengar, *fortfarande* inte har skaffat sig kontaktlinser istället för glasögon?

Min åsikt i fallet är att detta faktum är minst lika irriterande som att se ett par vita jogging skor. För mig förefaller det sig helt naturligt att man köper linsor innan man lägger ned pengar på exempelvis en ringbrynja eller metallrustning.

Naturligtvis så är denna kritik absolut inte riktad mot vare sig nybörjare eller de mindre erfarna. Meningen med denna insändare är snarare att ge en del "gamla råvar" en tankeställare (eller vad säger du, Jonas?), och kanske provocera till en intressant debatt.

Jonas: Det är intressant att du nämner detta, av två skäl. Dels eftersom jag just har fått mig tillverkat ett par "Live-aktiga" glasögon, att fästa på nästippen (Tack Björn!) och dels därför att Björn Hellqvist skrivit en artikel om just glasögon på Live (se ev. nästa nummer).

Själv hör jag till de som tvingas bära glasögon, och för mig är linsor inget bra alternativ eftersom de envisas med att trilla ut, irriterar och innebär en massa slafsande med vätskor och tabletter (sedan får optikerna säga vad de vill...). Dessutom är de ju ruskigt dyra.

Sedan kan man ju alltid invända att glasögon funnits sedan slutet av 1200-talet, och alltså är fullt tidsenliga i såväl medeltida som fantasyvärldar. Till och med Trenne Byars arrangörer går movilligt med på att deltagarna bär glasögon, även om de hellre ser att man har linsor. Slutligen kan man ju faktiskt spela en närsynt karaktär - det är bara att lägga ifrån sig glasögonen en helg, man behöver inte ens spela! :-)

POSE, realistiskt ?

Martin Andersson: I detta bidrag till tidningen (fansinet! Jonas anm.) hade jag tänkt ta upp mina synpunkter på POSE (uttalas "pås" Jonas anm.), det realistiska stål vapensystemet (eller? Jonas anm.). För att bespara farbror Jonas lite arbete så tänkte jag att jag kunde lägga in hans anmärkningar själv :-). (Se där en som fattat galoppen. Men den här missade du! Jonas anm.)

Nå, vad tycker jag? Jo, jag tycker att det är lite väl krystat. POSE-författarnas argument mot kontaktbaserade stridssystem tycker jag är ganska vaga. Jag anser strid vara en real-färdighet, vill man spela Bårsarken Bodil får man vara ganska vass med klingan. Skador uppstådda vid boffer och latexstrider är heller aldrig särskilt allvarliga, särskilt inte om man jämför med vad som händer om du faller pladask på en stäldolk. Realistiskt tycker jag heller inte att det verkar bättre, okej att vapnen är av stål, men känns det som om du är i

stridens hetta när du leker sten, sax och påse? Kölapps-systemet tycker jag nog minst om, i mjukvapenstrid får du känna övermakten när du står ensam kämpandes mot tre orcher. Här kan du lugnt plocka dom en och en tills du står ensam kvar. Nej, jag håller mig till mitt boffer. Om man nu behöver något vapen överhuvudtaget...

Jonas: Hmm... var det inte just precis nånting i den här vägen som jag skrev i nr 15?

Om Nidmark, FFIT och liknande

Mattias Pettersson: Jag förstår inte riktigt debatten kring Nidmarks latexvapen. Om nu kanske 1% av Sveriges Live har högre krav betyder det inte att nybörjare utestängs! 1) Det finns massor med andra Live att gå på om man inte känner sig tillräckligt "avancerad" och 2) man behöver faktiskt inte använda vapen på Live.

Ungefär likadant är det med stålvapen, främst då FFIT:s POSÉ. Vad gör det t.ex. att svärd blir sällsynta, på medeltiden var svärd sällsynta!

Fördelarna med POSÉ är:

- 1) Spadar, käppar och yxor blir vanligare (på "vanliga" Live bär 90% av stridskaraktärerna svärd).
- 2) Alla typer av vapen kan användas (stickvapen, stridsgissel etc.)
- 3) Vapnen är otroligt verklighetstroga.

Slutligen, till alla som åker på Live bara för att få slåss: Om det nu är så kul att förstöra Livekänslan helt, så arrangera ett eget Live med pris för sämsta dräkt och bästa Off-Liveande :-)

Jonas: Nu börjar jag bli minst sagt trött på den här debatten, alla tycker ju samma saker hela tiden! Jag orkar inte ens kommentera eländet längre, mer än att peka på riskerna som uppstår om man nu väljer att sammanföra tonåringar, alkohol och stålvapen. Är det så himla lyckat, tycker ni?

De Rotlösa är fortfarande rotlösa!

Vi far irrandes omkring i landet och söker ständigt ett varmt världshus för att spela upp till glädje och sång. Vi kan tillfredsställa fråse såväl som ofrälse med vår muntra musik!

För bokning, ring Markas Oreglia, tel. 08-27 84 28.

Brave, brave sir Innings!

Nu när det har blivit så inne med live så kan det ju vara kul att veta hur vi livade förr i tiden.

Första gången jag kom i kontakt med live var på Gothcon VI 1982 (tror jag). Där hade några danskar en uppvisning med boffervapen. Jag fick prova och tyckte att det var mycket roligt. Jag hade också sett Treasure Trapp's annonser i *White Dwarf*, så när jag åkte till England den sommaren var det självklart att jag skulle besöka dem.

Treasure Trapp var en semi-komersiell live-anläggning som låg en bit utanför Chester i mellersta England. Jag och en kompis åkte dit på vinst och förlust eftersom de verkade tycka att det var viktigare att liva än att svara i telefon. De höll till i ett slott som var byggt på 1920-talet av någon excentrisk miljonär. När vi kom dit kryllade det av folk i dräkter som slogs, gick omkring eller satt och spelade rollspel. Vi fick tag på en ansvarig och vi skrev upp oss för ett introduktionsäventyr. Reglerna i slottet var att vissa delar av slottet var öppna men den största delen var stängd. På alla dörrar till den stängda delen satt det ett tecken och om man passerade dem så blev man utslängd ur föreningen.

Vårt äventyr började med regelgenomgång och vapenträning. Alla äventyr byggde på att det var ett gäng äventyrare som spelade mot spelledarstyrda monster. Monstren hade rödfärg på sina vapen vilket kladdade av sig på spelarna när de blev träffade. Monstren hade ett antal hitpoints var. Spelarna vann alla strider, och när striden var slut tittade spelledaren efter färgfläckar på spelarna och avgjorde om man var död eller hade förlorat en arm eller ett ben. Vi hade också lite magi; en "återuppväck död", några "hela sår" och några "light".

Vi i det modiga äventyrargänget var; jag och min kompis Staffan, en fransman som inte kunde många ord engelska, samt en engelsman och hans kompis som var en amerikansk marinkårssoldat stationerad i England. Vi fick ett svärd och en sköld var och satte igång att öva. Marinkårsskillen var jättestor men hopplöst långsam så honom spöade vi lätt. Vi fick också jutesäckar med håll klippta för huvud och armar som dräkter, och så började äventyret.

Vi gick in i den stora hallen där vi blev kallade bönder av de mer garvade äventyrarna. Vi satte oss i ett hörn och snart kom det fram en kille som undrade om vi inte ville ha ett uppdrag, hans stav var nämligen stulen och han skulle betala oss bra om vi kunde

skaffa fram den. Nu var det så att vår uppdragsgivare (som skulle vara en gammal köpman eller något liknande) spelades av vår spelledares lillebror som inte fattade så mycket av det här med rollspel, så vår spelledare sa det mesta åt honom. Han lyckades i alla fall peka på den dörr där hans stav försvunnit, så vi gick försiktigt in.

” Då kom någon på den smarta idén att använda magi. Vi slängde en "light" varvid spelledaren tände ljuset ”

Snart märkte vi att det var ett rum en liten bit in på höger hand och där inifrån hördes hemska ljud. Orcher. trodde vi och anföll in i mörkret. Tio sekunder senare var vi på vild flykt ut igen. rejält nerkladdade med rödfärg. Då kom någon på den smarta idén att använda magi. Vi slängde en "light" varvid spelledaren tände ljuset. Nu gick det mycket bättre och vi hade snart huggit ner orchererna.

Det hela var som ett klassiskt AD&D-äventyr, det fanns fällor med taggar på, grejor som man skulle balansera på och liknande. Allt utspelades utefter en huvudgång med sidorum. I huvudgången fanns det hela tiden en massa orcher som flydde om vi anföll men som snart var där igen. Dessa orcher tillsammans med de mörka gångarna gav en härlig stämning. Tyvärr var stämningen på resten mycket låg, fällorna var plastiga och slitna och vår spelledare gjorde ingen hemlighet av att han ansåg dem vara mycket fåniga.

Antiklimax kom när vi öppnade en låda och spelledaren förklarade att taket började sänka sig och att vi skulle krossas om en minut. För att komma ut behövde vi öppna en magisk dörr, vilket man gjorde genom att göra en sida röd på en Rubiks kub. Ingen av oss kunde det, varför spelledaren glatt hjälpte oss varefter vi tryckte den röda sidan mot en motsvarande röd yta och spelledaren förklarade att den magiska dörren var öppen.

Till slut hittade vi också staven och började ta oss ut. Nu kom storskurken och hans män och de började jaga oss så vi rusade mot utgången, vilket inte var det lättaste i mörkret. Här blev jag och de flesta av oss nedhugna bakifrån. Engelsmannen kom dock ut med staven och rusade ut från slottet. När han

Läs om hur SVEROK-kändisen Fredrik Innings iklädd en jutesäck spöade en amerikansk marinkårssoldat och misslyckades med att klara en sida på Rubiks kub i ett 1900-tals slott mitt i England!

sprang ut i skogen föreslog storskurken att de skulle ha en duell, om engelsmannen vann skulle skurken ge oss andra fria. Engelsmannen gick med på det och gick ut på vindbryggan, varefter alla skurkarna kastade sig över honom och slog ihjäl honom.

När jag kom hem började vi anordna egna äventyr. Vi använde samma stridssystem men vanligtvis utan magi. Äventyren var en serie strider i den tuffaste miljö vi kunde hitta i Stockholmstrakten. Det är nog inte många grottor, raviner och kulvertar som vi inte har äventyrat i. Vi hade ibland rollspels-encounters också, men de blev mest pinsamma så vi drog ner dem till ett minimum. Vi höll på några år men vi tröttnade efter ett tag när vi insåg att vi tyckte att det var striderna som var roligast och då kunde vi lika gärna hålla på med arenastrider. Jag lär åka på ett live i sommar, så då får jag väl reda på om jag tycker att den nu gällande livestilen är roligare.

- Fredrik Innings

Klargörelser vad gäller "Vägen till Shangri-La"

Chock-karbinen är INTE något paint-ball-vapen. Om inte annat så talar det du betalar för den, 65:-, om att det inte är någon PB.

Därtill kommer att det är du som äger/köper vapnet inför lajvet. Du åker alltså från lajvet som lycklig ägare till ett mega-super-häftigt vapen!

På lajvet gäller KONSERVER som enda mat. Dessvärre medför detta att mat-allergiker inte bör medverka då vi arrangerar kommer att ta bort alla etiketter.

Vägen till Shangri-La, 8-10 Juli
strax söder om F.d. Gothenburg Metropolis
Erik Johannesson 031-21 37 86; roller etc.
Erik Malmcrona 031-12 16 72 (dagtid); praktiska ting

Vad det handlar om

av Staffan Rislund

Läste de olika inläggen om rollspelande i StrapatS nr 16. Väldigt trevligt att det äntligen debatterades om något relevant, det börjar faktiskt, mildt uttryckt, bli ganska tjugigt med det ständiga tuggandet om hur långt och hur tjockt och hur brett ett jävla svärd får vara. Dessvärre grumlades min debattglädje av något som jag närmast betraktar som ett personligt påhopp, lika bra att jag tar upp det på en gång så kan jag komma till det viktiga sedan...

Det handlar om attityd - inte alkohol

Björn Hellqvist, en person som jag mig veterligen aldrig har träffat, påstår att jag är av åsikten "ju fullare desto bättre rollspel". Detta påstående grundar han på Fëa Liviaspalten "Melbam Humlum höjer rösten", en spalt som är tänkt att fungera som plats dels för seriösa live-alkoholdebatt, dels som ett andningshål för oss som tycker att det kan kännas lite påfrestande att många av de samtal som förs om live, tycks föras av och för unga bistra män som tror att ord som "humor", "själviironi" och "opretentiös" är namn på några slags datavirus. Att döma av det sätt som Björn Hellqvist har läst "Melbam Humlum" så kan man bara konstatera att åtminstone det där med humor verkar ha gått honom spårlost förbi...

Björn, jag har aldrig varit full på live, jag tycker nämligen att det vore slöseri att förunkla de upplevelser som jag har jobbat så hårt för att uppnå, genom att bli full. Däremot känner jag ingen längtan efter att predika för andra att de måste göra precis som jag. Vill folk supas, så varför inte? Bara de inte skadar någon annan så. Detta, och inget annat, är min personliga åsikt om alkohol på live och därför vore det kul att få veta vad Henrik Summanen menar när han skriver att han inte stödjer den. Av Björn däremot vill jag ha en ursäkt.

Nu till det intressanta:

Det handlar om att vara - inte låtsas

Sara Vikström skrev: "Om det skall bli kvalititet på rollspelandet måste man vara sig själv också."

Anders Nordström skrev: "För mig kommer live alltid att innebära teater, inte en strävan mot att bli ett med sin rollperson." ... "jag förstår rent ut sagt inte vad det skulle tillföra..."

Och Jonas Nelson skrev: "Vi vet mycket väl att den där svartminkade orchen egentligen är Pelle från Arsele, men i vår fantasi tänker vi oss att det är en riktig orch..." ... "Om allting på ett Live blir 100% realism behövs inte fantasin längre, mer än till att spela själva rollen."

Jag menar att teater är att sträva efter ett sammansmältande med sin roll. Jag kan naturligtvis inte påstå att min inställning är den "rätta" men jag kan bedyra att den ger den ojämförligt största utdelningen. Vad det tillför,

Anders, är bl.a. den hisnande upplevelsen att vara någon annan och med risk för att låta pompös skulle jag vilja påstå att det berikar mig oerhört mycket att leva många olika människors liv - inte bara mitt eget. Naturligtvis kommer det material som jag bygger min roll av till 100% ur mig själv men det underbara är att vi alla bär på en massa olika personligheter inom oss. Under arbetet med en roll får man möjlighet att lära känna dessa utforskade bitar av sig själv.

Att vara sin roll innebär att man inte alls vet att orchen är Pelle från Arsele utan verkligen tror att det är en orch och reagerar därefter. Nog måste ni väl medge att det låter mer spännande än att låtsas?

Och Jonas, det är ju till rollen som fantasin behövs! Att fippla med sin utrustning, jagas av rövare och leta skatter är bara en fjärt i rymden som äventyr betraktat, om man jämför med upplevelsen av att vara någon annan.

I Fëa Livia nr 5 ger jag en del tips på hur man kan gå till väga när man gör en roll. Det skulle vara väldigt roligt att få höra allas åsikter om dessa.

Det handlar om attityd - igen

Jag skulle också vilja lämna ett bidrag till debatten om attityden mot nybörjare: Varför överhuvudtaget tala om nybörjare? Jag har träffat åtskilliga förstagångs-liveare som har varit otroligt mycket mer seriösa än andra personer som har sysslat med live i många år. Se bara på livet "Herr Gyllenstiärnas gästbud": Jag har aldrig stött på så hög nivå av rollspelande som just under denna live (det var faktiskt den första som jag inte hörde ett enda ord off-live-prat på), detta trots att 1/3 av de som var där var förstagångs-liveare. Vad som behövs är att alla arrangörer tar sitt ansvar och inför sin egen live tydligt definierar vilken nivå man eftersträvar. Som det nu är säger arrangörerna i stort sett varje live att de ställer höga krav på både rollspelande och utrustning, trots att de i många fall inte gör det. Själva har jag varit med såpass länge att jag ganska väl lärt mig vilka kretsar som sysslar med den sorts live jag tycker är rolig, men för någon som är nyare inom hobbyn måste valet av live vara som att skjuta prick i mörker.

"jag kan inte fatta varför ni alls pysslar med live"

jag inte hörde ett enda ord off-live-prat på), detta trots att 1/3 av de som var där var förstagångs-liveare. Vad som behövs är att alla arrangörer tar sitt ansvar och inför sin egen live tydligt definierar vilken nivå man eftersträvar. Som det nu är säger arrangörerna i stort sett varje live att de ställer höga krav på både rollspelande och utrustning, trots att de i många fall inte gör det. Själva har jag varit med såpass länge att jag ganska väl lärt mig vilka kretsar som sysslar med den sorts live jag tycker är rolig, men för någon som är nyare inom hobbyn måste valet av live vara som att skjuta prick i mörker.

- Och igen

Allra sist vill jag uttrycka min undran över somligas attityd till live i stort. Det verkar som om det enda de tänker på är att "nu får vi ta och skärpa oss allihopa innan hela leverörelsen kollapsar, och därför måste vi tjata i fyrtio år om att inte bryta granbart i skogen och spotta i sjön och så måste vi tjata i fyrtio år till om vapen vapen vapen så att det inte finns ens en mikroskopisk risk för att någon skall snubbla och få ett blåmärke".

Jag får ont i huvudet när ni håller på sådär, och jag kan inte fatta varför ni alls pysslar med live? Om det nu är så farligt och om allt är så jobbigt och hemskt så kanske det vore tryggare att, precis som Christopher Sandberg föreslår i Fëa Livia nr 4, "stanna hemma och linda in sig i bomull" istället.

- Staffan Rislund

Låt mig bara fråga dig, Staffan: Om du nu är så inne i din roll att du tror att alla dina medspelare verkligen är de roller som de spelar, kan du då ha ett "off-Live-sinne" påkopplat som tillåter dig att se personen bakom rollen och dennes behov? Tillåter du dig att veta att "Pelle ska köra bil 20 mil i morgon för att komma hem efter Livet så det vore dumt av mig att anfälla hans läger, han behöver sin sömn." Eller "Den här rädsla flickstackarn kanske tar fruktsansvärt illa upp om vidriga lilla jag börjar tafsa och komma med närmanden"?

För övrigt hoppas jag bara att det sista stycket av ditt inlägg verkligen baserar sig på den humor och självironi som du säger dig vara anhängare av. Om inte så riskerar du antagligen en del utrustning uppströda svar! (Och därmed har jag undanröjt risken för att någon skulle vilja gå i svaromål mot Staffans åsikter. Eller?)

- Jonas

Björn Hellqvist replikerar:

Givetvis skall Staffan få en ursäkt för min förlugna kommentar i StrapatS nr 16. Jag vill inte på något sätt antyda att Staffan uppträder berusad på Live! När jag fick höra att han och Henrik inte har samma syn på alkohol, bad jag Jonas stryka den onödiga "slängen". Tyvärr måste ett missförstånd uppstått, då detta inte skedde. Hur som helst så ber jag Staffan om ursäkt.

Såsom en inte alltför ung (begränsande 30-årskris) och ganska opretentiös man vill jag dock markera att jag inte delar Staffans åsikt om alkohol på Live. Nu är jag långt ifrån någon nykterist, men jag dricker aldrig mer än jag tål eller så att jag blir otrevlig. Däremot har jag råkat ut för festare som väsnats vid halv fem på morgonen när man vill sova, muckat gräl, slagits, dragit blankt...

"Vill folk supas, så varför inte? Bara de inte skadar någon annan så", skriver Staffan. Problemet är att om man inte sätter några gränser så kan man ge sig den på att någon skadas förr eller senare. Knivförsedda 15-åringar med snedfylla behöver inte vara mindre farliga på ett Live än en fredagskväll i sta'n. Och vad händer när någon i fyllan och villan orsakar en olycka? Vilket jubel från föräldrar, markägare, polis, press.... Blemman Humdrum (sorry!) lär vara den enda som blir nöjd.

I övrigt är det väl var och ens ensak om han/hon är ett med sin roll eller "bara" spelar. Så länge man känner tillfredsställelse är väl allt gott och väl. Är Live teater egentligen? Det är en viss skillnad mellan företeelserna... Tyvärr tycks rolldebatten föras av och för unga bistra män, som tror att ord som "nöje", "distans" och "hobby" är namn på några slags kätterier. Och Staffan; Visst uppfattade jag humor i Melbam Humlums skrivelser, men inte i ditt svar på Jonas insändare i Fëa Livia nr 3, där du bryskt avfärdade hans åsikter som "förmyndarattityd". Vi tjänar alla på att tänka efter innan vi publicerar våra åsikter (hrt...).

Nåväl, nog ältat om detta. Vi ses nog i skogen, Staffan, fast förvarna först om du är/spelar fredlös kannibal...

Ja, vad handlar det om egentligen?

Se där en fråga som mänskligheten ställt sig ända sedan vi klättrade ner från träden. Nu handlar det dock inte om livet utan om Livet, men precis som vanligt så går åsikterna i sår....

Anders Nordström tycker också till:

Måhända att vi definierar saker och ting annorlunda, men jag skulle ändå vilja framhålla följande: Utan en intensiv (minst 5-6 års) erfarenhet av det liv ens roll lever eller utvecklad skizofreni så kan man inte säga att man ÄR en roll. Man saknar helt enkelt underlag för det. Själva är jag EN person, med EN personlighet. Jag har mina värderingar klara för mig, vilket innebär att så länge jag inte spelar mig själv, så måste jag låtsas. Jag kan exempelvis aldrig VARA en rasist, eftersom jag inte tror på rasistiska idéer.

Staffans åsikter om nybörjare är förvisso helt riktiga. Det som föranlet en diskussion om prylibögeri snarare än rollspel är inte minst de krav på utrustning som Ett Glas framfört inför "Trenne Byar". Det, tillsammans med de hänvisningar till autenticitet på utrustning/kläder som förekom i "de 4 stadierna" i Henrik Summanens ursprungliga artikel, gjorde att temen "nybörjare" var praktisk. Även jag känner till många exempel där nya i hobbyn visat stor skicklighet i rollspelandets konst och rätt attityd gentemot andra. Vad beträffar Staffans sista stycke och de beska kommentarerna i början om vapen, så tycker jag att vi bör hålla oss för goda för så låg debattnivå. Till att börja med får du byta optiker om du inte hittat andra artiklar än sådana om vapen i StrapatS. Dessutom är det väsentligt att lära ut hur man gör säkra vapen och pilar. Vad vi som sätter rollspelet i centrum lätt glömmar bort är att det finns andra som mer söker spänningen. Det finns inget skäl för oss att se ner på dessa människor. Många är yngre och för många av dem är "orchöverfallet" en jätteuff händelse. Med tiden kommer många av dem att omvärdera de olika momenten i spelandet.

Staffans tips om hur man gör sina egna roller var mycket bra. Det är lite av den modell som jag själv använder, även om jag inte nödvändigtvis bygger in personlighetsdrag som jag tycker om hos "onda" rollpersoner eller otäcka personlighetsdrag hos någon som skall vara "god". I vissa fall kan jag tycka om rollens alla karaktärsdrag, i andra fall kan jag avsky dem alla.

Slutligen kan jag väl bara konstatera att jag inte tycks passa för "Trenne Byar", ety jag är en för dålig rollspelar. Jag går inte omkring med ett transartat tillstånd, och jag tror faktiskt inte att Pelle från Arsele är en orch.

Med respekt såväl som vänliga hälsningar,

- Anders Nordström

Trenne Byar

Telefonen går minst sagt varm i Ett Glas' kansli. Trenne Byardeltagare ringer och undrar både det ena och det andra. Eftersom Ett Glas har fullt upp med att arrangera Sveriges största Live någonsin så antar jag att de behöver all ledig tid de kan få, så för att avlasta dem en smula presenterar StrapatS här svaren på de vanligaste Trenne Byarfrågorna. Notera att mycket fortfarande är på planeringsstadiet och att de slutliga lösningarna kan bli något förändrade.

- Jonas

Mat

I deltagaravgiften ingår 250 kronor som arrangörerna köper råvaror för, men ta gärna med er egen (hållbar och tidsenlig) mat om ni vill och kan - det kan tänkas att ni vid något tillfälle inte har möjlighet att besöka marknad eller värdshus. Dessutom är det gott med omväxling, annars kan du göra dig populär genom att bjuda, eller varför inte byta bort maten på marknaden?

De nämnda råvarorna kommer att finnas till försäljning (för Livevaluta eller bytesvaror) vid de olika torgen. Man kan även köpa färdig mat på värdshuset.

Har du blivit bestulen på dina mynt kan du arbeta ihop till en måltid (bl.a. vid ett av värdshuset) eller bege dig till de snälla munkarna vid Svalvids kloster som ordnar en enkel måltid till fattiga tiggare. Färskvaror som kött och fisk kommer att förvaras i en fryscontainer vid Off-Live-lägret och forslas in till torgen på morgnarna. Containererna får kontinuerlig påfyllning av varor från civilisationen.

Dricksvatten

Vatten kommer att pumpas upp från botten av en närbelägen sjö. Den enda rening som sker är vanlig filtrering, så vill du vara på den säkra sidan så är det bäst att koka vattnet innan du förtär det, även om vattnet skall vara av drickbar kvalitet.

Förhoppningsvis kommer alla tre byarna att utrustas med varsin handpump, där man kan gå och pumpa upp sitt vatten. För att slippa gå till pumpen så ofta så underlättar det om alla grupper tar med ett större vattenkär, om skall se tidsenligt ut. Gabriel Walldén har personligen lovat att förstöra alla plastdunkar han ser...

Bostäder

Meningen med Trenne Byar är att skapa tre byar, det hörs ju på namnet. Ju fler som bor i hus, desto bättre illusion. Husen skall se bra ut (inga presenningshyddor) och ni bygger dem själva, till självkostnadspris (räkna med åtminstone några hundralappar per person, det kan det vara värt att bo torrt och bra i en vecka). Ni bestämmer själva hur huset skall se ut (men se till att få det godkänt av arrangörerna innan ni sätter igång och spikar) och hur det skall byggas. Tänk på att ni skall kunna bygga det själva på kort tid, veckorna innan Livet. Ett Glas kommer att kunna stå till tjänst med billigt virke, meddela vad ni behöver så försöker de skaffa fram det och transportera ut det till Liveområdet.

I Vidhamn kommer man även att samla ihop alla paviljonger och liknande till en tältstad (ungefär som SCA-lägret i Visby), och dessutom kommer en hel del grupper och enstöringar att bo här och var i terrängen.

Sovplatsen

Nä. Inga sovsäckar, inga liggunderlag, inga luftmadrasser eller skumgummidito. Och inte får ni bryta några grankvistar att sova på heller, det ingår i avtalet med markägarna. Nej, det som gäller är skinnfällor och filtar, om man inte kan uppvisa särskilda medicinska skäl.

Valuta

Tre betalningssätt kommer att figurera under Trenne Byar: Byteshandel med varor och tjänster, Livevaluta i form av koppar- och tenmynt (som får stjälas) och slutligen i form av s.k. blankstycken, värda 75 kronor. Dessa används när man vill köpa kapitalvaror av olika handelsmän. Blankstycken får inte stjälas. Svenska pengar är helt bannlysta under Livet.

Värdeförvaring

Plånböcker, bilnycklar, klockor, pengar och andra värdesaker förvaras man antingen i egna bilar på parkeringen (på egen risk), i den lilla Off-Live-lådan som man har i sitt läger (också på egen risk) eller i värdeförvaringen vid Off-Live-lägret. Där finns förhoppningsvis mer eller mindre permanent bemanning, men ingenting är försäkrat.

Om tillräckligt många deltagare förklarar sig villiga att betala en förvaringsavgift så är det möjligt att man kan ordna en försäkring för prylarna i Off-Live-lägret. Hör av dig till Ett Glas och säg vad du tycker!

Naturligtvis är det förbjudet att stjäla personlig Liveutrustning, förutom Livemynt och rekvisita som inte är uppberättat personlig.

Off-Live-lägret

Off-Live-lägrets syfte är i första hand att vara en plats där du kan pusta ut från Livandet en stund om du behöver. Där skall vara varmt och torrt, där finns madrasser, filtar, sjukvårdsutrustning och förmodligen telefon. Tyvärr verkar det inte som om det skulle bli någon modern, bekväm toalett.

Hygien

Arrangörerna bygger upp en del torrdrass, andra byggs av deltagarna själva. Ja, man får använda toalettappar. Bada kan man göra i sjön (den är stor nog att inte förorena dricksvattnet) och kvinnor med mens hänvisar man att värma vatten själva - någon modern toalett blir det som sagt var inte.

Sjukvård

Ett Glas äger fem välutrustade sjukvårdslådor som placeras ut i de större bosättningsrorna. Personer med sjukvårdskunskap markeras på kartan, liksom förbandslådornas placering. Ta gärna med enklare sjukvårdsattiraljer själva och förvara i Off-Live-lådan.

Eldning

Eventuellt kommer det att vara eldningsförbud under Trenne Byar (själv utgår jag från det, det är nog säkrast så). Ett Glas kommer att låta iordningställa så många eldningsssäkra, av brandkåren godkända eldstäder som man kan. Ett tips från Trennes regelbok är att elda i en gammal gryta med grus i botten - garanterat eldsäkert, men se upp med gnistorna!

Vapen

På Trenne kommer såväl stötvapen som bågar, armborst (kräver licens enligt svensk lag) och ledade vapen (högst en, kort länk) att få användas.

Arrangörerna har dock inte tänkt sig någon vapenkontroll, varför det är viktigt att alla vapenägare är ansvarsfulla och ärliga. Eventuellt kan det dock bli en vapenkontroll i samband med utdelandet av mynt och rekvisita, om tillräckligt många begär det. Blankvapen är ej tillåtna i strid, liksom inte heller runda boffers ("Seregonsvärd"). Sköldar skall vara vadderade längs kanterna, men vadderingen får ej vara täckt med silvertejp. Trenne Byars regelbok täcker stridsreglerna mer i detalj.

Transport till området

Om tillräckligt stort intresse finns, kommer Ett Glas förhoppningsvis att ordna subventionerad transport från Stockholm med SJ, eventuellt med egen godsvagn för tung packning. Från järnvägsstationen kommer det isåfall att gå buss/biltransport till Liveområdet för de som ber om det.

För er som åker upp tidigare för att bygga, eller på annat sätt tar er till området med egen bil, försök samåka! Tillräckligt stor parkering skall ordnas i närheten av Off-Live-lägret.

Efter Livet

När Livet är slut skall det städas. Den som inte städar efter sig åker på en saftig städavgift. All rekvisita och utrustning som inte Ett Glas/SFL kan behålla, kommer att försälas på en auktion vid Livets slut. Här har du chansen att utöka din Liveutrustning med ett hus, en järngryta eller något annat intressant!

Fler frågor besvaras av

Ett Glas' kansli
Bergkällavägen 72
191 79 SOLLENTUNA
Tel. 08-35 08 15

EFTERLYSNING

Vid ett rån på tunnelbanan den 23 april stals följande föremål:

Mörkgrå yllemantel

Hellång, ofodrad, med stor huva kantad med svart kaninpäls. Längs framkanterna och nedtill kantad med ett ljusare ylletyg. Fästs ihop med hjälp av en ögla som läggs över ett spänne på höger axel, gjort av en 7 cm lång hornbit. Manteln är skuren i tre delar, två framstycken och ett bakstycke. Söm mitt bak på huvan.

Mörkgrå yllemantel 2

Ofodrad utan huva, gjord av en halvcirkel. Knållång med tennspänne som hakas ihop.

Tunika

Svart ylle, skuren i raka stycken. Mycket korta ärmar skodda med ljust skinn. Nederkant och hals kantad med mörkrött band. Slits mitt fram och bak.

Vikingayxa

Ca 50 cm lång, handsmidd med rakt skaft av mörkt/rött ädelträ.

Ovanstående föremål var vid rånet utlånade av mig till personen som blev rånad. Vid samma tillfälle stals också en pikyxa. Kläderna var mina privata och jag tyckte mycket om dem. Om Du får syn på något som liknar de ovan nämnda föremålen är jag därför mycket tacksam om Du:

- Noterar hur personen som har det/dem ser ut.
- INTE går fram och anklagar personen för att vara en tjuv (men försök gärna ta namnet).
- Kontaktar mig.

Tack för hjälpen.

Pia Romson
Black Unicorn
Vänersborgsvägen 19
121 39 JOHANNESHOV
Tel. 08-648 82 75

GJUTNING I TENN, BRONS, MÄSSING OCH KOPPAR

TENNMYNT FÖR 2:-/STYCK
(+STARTKOSTNAD OM 300:-)

MYNT I BRONS, MÄSSING ELLER
KOPPAR FÖR 5:-/STYCK
(+STARTKOSTNAD OM 500:-)

SMYCKEN, MANTELSPÄNNEN,
BRÖSTBUCKLOR, BÅLTSSÖLJOR,
HÅNGSMYCKEN ETC
KOMMER INOM KORT...

BERTOLF VAPENSMED
031-12 16 72
KLAREBORSGAT 21
414 67 GÖTEBORG
ÖPPET: MÅN & TIS 16-20; LÖR 10-14

KUNGÖRELSER FRÅN VÄSTMARK

Looten deth barmeth varen tjant ath rittbaren stein
siigumand Malfarsson ath Hjorthaal lätith sigb finner
Det Heilige Konounga Sverdet.

Der meth vore landet varebn beilath och velgjort
igben och liefbet tilbakka ib naturlighen baboerna.
Drottning Dianca Malfarssdotthir baren deth nab meth
den vartdbigbet som voreth deth gjorth förth binnes
konoungligha hantber.

Vildhavre-94, 1-2 Okt på Bohus Fästning i Kungälv
Daniel Staberg 051-55 23 89 (helg); roller etc.
Erik Malmxrona 051-12 16 72 (dagtid); praktiska ting

Stefan Hollertz & Eric Rosenberg presenterar

SILVERSKÄRAN

10-11 SEPTEMBER 1994

*Skuggan ligger tung över Stålnäs socken. Kapellet har legat öde och övergivet i veckor,
för ingen kan längre tro på gudens makt...
Den röda morgonsolen förmår ej längre att borttränga något mörker...
En ensam värdshusbesökare som råkat somna under gårdagens
krogrunda småspringer över de kyliga och daggvåta ängarna.
Han ser sig om över axeln, och blir med ens varse
om att någon eller något förföljer honom...
Något fasansfullt...*

ETT MEDELTIDA SAGOLIVE I ÖREBROTRAKTEN
DÅR TROLL & ALVER INTE EXISTERAR

Följ med på en hisnande resa genom tid och rum, till det sägenomspunna landet Larcad, där sagoväsen och legender möter vardagen för arbetande skattebönder och adelsmän. I en liten socken har invånarna nåtts av beskedet att deras ägor just blivit en muta till en grym tyrann, som inte har något till övers för bönder...

OBS! Sista anmälningdag;
10 juni 1994

Betala in 100 kronor på PG 458 20 87 - 5. Betalningsmottagare: "Eric Rosenberg". OBS! Detta Rollspel riktar sig till de födda 1978 eller tidigare. Om du har några frågor, så får du gärna kontakta oss:

Eric Rosenberg
Torgvägen 2
710 41 Fellingsbro
0581/ 62 14 63

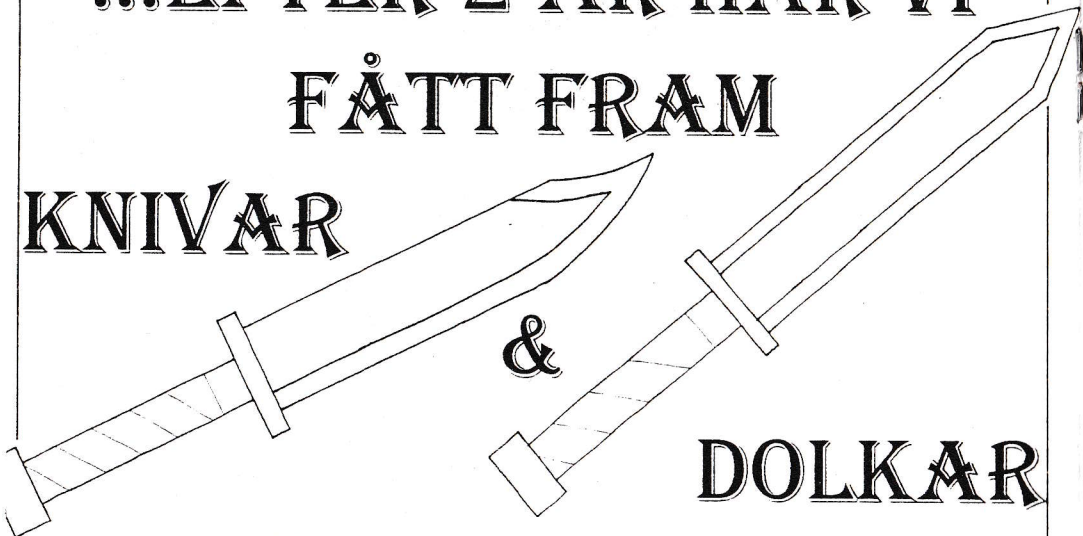
Stefan Hollertz
Berberisvägen 18
703 76 Örebro
019/ 31 12 16

ÄNTLIGEN...

...EFTER 2 ÅR HAR VI

FÅTT FRAM

KNIVAR

DOLKAR

VI ÄR NÖJDA MED!

LÄNGD 0.35M

150:- FÖR ENFÄRGADE;

180:- FÖR EGGEN I STÅL OCH

HJALTET I MÄSSING

ALV- ÖRON

60-70 KRONOR

DEFINITIVT ALVISKT LÅNGA (CA 3")

NORMALT ALVISKT LÅNGA (CA 1")

HALVALVISKT LÅNGA (CA 3/4")

KUNGÖRELSE FRÅN BERTOLF VAPENSMED: ÄNDRINGAR I PRIS OCH UTFÖRANDE

UNDERARMSKENOR I LÄDER:

Endast Underarm	130:-	Armbåge & Underarm	150:-
per par ovan	230:-	per par ovan	250:-

UNDERBENSKENOR I LÄDER:

Endast Skenben	200:-	Knä & Skenben	230:-
per par ovan	350:-	per par ovan	400:-

LÄDRET OVAN ÄR ÖVER 2½MM TJOCKT OCH MED LÄDERSNÖRNING PÅ
IN/BAKSIDAN OCH FINNS I FÄRGERNA SVART OCH BRUNT

LÄDER I "LÖS-VIKT"

NÖT-LÄDER (SVART ELLER BRUNT): <2½MM: 55:-/KVFOOT; >2½MM: 65:-/KVFOOT
RENLÄDER (SVART ELLER BRUNT): CIRKA 0.8MM: 40:-/KVFOOT

SKÖLDAR:

Efter långt arbete har vi nu kommit fram till sköldar vi är nöjda med. Som vanligt är det ett redigt handtag att hålla i och två remmar att fästa mot armen med.

Det som är nytt är resten av konstruktionen. Med en kant som inte innehåller några hårda delar överhuvudtaget. Trots detta fortfarande skyddande och formfast.

Därtill blir kanten nu snyggt "stålskodd", med "nitar", i latex och skumplast. Likaså blir det betydligt lättare, och billigare, att specialbeställa sköldar med dina egna idéer på utseende.

De grundformer som finns är RUNDSKÖLD (0.6m diameter) med sköldbuckla och två, valfria, färger i sex fält; samt TREKANTSKÖLD (0.8m hög och 0.5m bred) med två, valfria, färger i valfri delning. PRIS: 450:-.

Rundsköldens fria alternativ är "KOHUD" istället för färg. Likväl som du, naturligtvis, gärna får vilken sköld som helst enfärgad.

KNIVAR & DOLKAR

Ett antal Knivar & Dolkar från IFGS om 35cm's längd för 230:-...

NU ÄVEN PUBLIKATIONERNA: STRAPATS, FEA LIVIA & CENTURION...

BERTOLF'S LAJV-LISTA:

14-15 Maj Makt & Magi, Göteborg
10-12 Juni Jakten På Ljuset, Bålsta
16-19 Juni Gudars Skymning, Örebro
30 Juni-3 Juli Nymfdans, Salun
till Nymfdans har vi, på arrangörernas order,
into med oss några vapen

8-10 Juli Shangri-La, Göteborg
21-24 Nattsolens Arv, Göteborg
26-28 Aug Skogs Ventyr-94, Örebro
1-2 Oktober Vildhavre-94
Bohus Fästning, Kungälv

Make-Up & masktillverkning

1

av Anders Nordström

Jag har nu under ett par års tid sysslat en del med make-up och specialeffekter. Det har mest blivit sår och tredimensionella sminkeffekter, och det är ju precis det som man kan vara intresserad av till ett LRP-äventyr, vare sig det är en trollnäsa eller cybernetiska örönfläktar (?) som behövs.

Därför hade jag tänkt skriva några artiklar där jag lär ut just de saker som jag kan. Det jag inte kan, blir jag hemskt glad om någon annan, mer kunnig person, skulle vilja skriva en artikel om. Det rör sig om hur man gör mer allmänna sminkningar som till exempel hur man får någon att bli en övertygande alv eller dvärg. Visst, alvöron är inte så svåra att göra, men en övertygande ansiktssminkning (som inte ger intrycket av att vara en ansiktssminkning) är lite värre.

Känner just du att du kan det här med sminkning, så skriv en sida eller två och skicka in till StrapatS. Givetvis gäller det även om någon kan det här med sminkeffekter bättre än jag. Jag skriver inte det här som någon egokick, utan för att sprida kunskap. Levande rollspel kräver aktiva medlemmar. Näval, sluttjafsat!

Material

GIPS: behöver väl inte förklaras närmare. Köp inte gips i leksaks- eller hobbyaffärer, ety man där får betala ett oskäligt högt pris. Gå till en färgaffär eller en byggfirma. Där finns billigare gips. Gips används nästan enbart för att göra olika avgjutningar av kroppsdelar och uppmodellerade masker/sminkeffekter.

GIPSBINDOR: köper man på närmaste apotek. De kostar ca 12 kr/rulle. Gipsbindor är väv med gips på. De kan användas till avgjutningar eller för att stärka gipsavgjutningar. Väven gör att det torkade resultatet blir mycket starkare än vanligt gips.

ALGINAT: eller dentalgips kostar mycket mer än vanligt gips, men kan fånga mycket finare detaljer vid avgjutningar. Om man inte är proffs, så är det dock tveksamt om det är värt priset. Alginat kan man köpa på Sminkmagasinet.

ROMA PLASTELINA: är en lera som har egenskapen att aldrig torka. Det är perfekt i sminksammanhang eftersom man kan använda samma lera om och om igen. Dessutom är den mycket lättarbetad och håller ihop bra utan att spricka. Plastelina kan man köpa på Sminkmagasinet.

LATEX: känner väl de flesta levande rollspelare till. Latexen som man använder för att göra vapen är precis samma latex som man använder för att göra spektakulära effekter. För er som inte vet vad latex är, så kan jag tala om att det är en elast (gummi) som man bland annat gör nappar och kondomer av. Latexen som vi

använder är en (oftast) vit flytande sörja som fullkomligt stinker av ammoniak. Latex stelnar i två steg. Efter några minuter (beroende på tjockleken) blir latexen genomskinlig och lite klibbig. Observera att den fortfarande vill krympa i det tillståndet. Om du gör masker eller dylikt så låt den sitta kvar i formen några timmar tills den har mörknat. Då har den krympt färdigt.

God ventilation är ett måste när man arbetar med latex, eftersom ammoniakångorna är irriterande för luftvägar, och i större mängd kan bli rent farliga. Man kan faktiskt bli allergisk mot latex om man är känslig och kommer i hudkontakt med det alltför ofta. Latex finns att köpa på Sminkmagasinet, Panorama film & video, eller hos Keramik-experterna AB.

SKUM-LATEX: är (oftast kanondyra) skumsystem för att göra lösnäsor och andra tredimensionella utväxter och masker. Nästan alla monster som ni ser på film är byggda med olika former av skumlatex. Skumlatex består oftast av flera olika komponenter som skall blandas. Ofta måste dessutom hela rasket in i ugnen för att blandningen skall svälla upp. Det är väldigt lätt att misslyckas, men när man lyckas kan resultatet bli riktigt snyggt. Även skumsystem kräver oftast god ventilation. Skumsystem kan man köpa på Sminkmagasinet.

PUDER: kan vara nästan vad som helst. Allt ifrån baby puder till talk och kroppspuder går bra. Puder använder man dels för att matta ner glansen i sminkningar, dels för att göra latex oklibbigt. Latex häktar nämligen fast i allting (alla helst i sig själv). Puder handlar du på närmaste apotek eller i en vanlig affär.

MASTIX: är ett hudvänligt gummilim som man använder för att fästa lösskäggs och gjutdelar i ansiktet med. Mastix finns i alla möjliga varianter, men alla är de vansinnigt klibbiga. Mastix finns att köpa på Sminkmagasinet, Panorama film & video, eller på Buttericks.

MBM: eller mastixborttagningsmedel är himla bra att ha om man har kletat ansiktet fullt med mastix. MBM tar skonsamt bort gammal mastix, och rekommenderas starkt att ha till hands när man skall sminka av. MBM finns att köpa på samma ställen som man kan köpa mastix.

VAX: finns att köpa för att bygga upp effekter direkt på huden. Vaxet kan oftast återanvändas om man inte har kladdat ner det allt för mycket. Nackdelen med vax framför latex och skumlatex är att vaxet inte är elastiskt för fem öre. Det kan alltså bara användas på ställen som inte rör på sig alltför mycket, t.ex. pannan. Vax kan köpas på Sminkmagasinet.

SMINKFÄRG: finns i alla möjliga tänkbara varianter och nyanser. Grovt kan man dela upp färgerna i grundfärger och patineringsfärger. Grundfärger är olika hudnyanser och säljs i lite större förpackningar, burkar eller stift. Patineringsfärgerna säljs i små koppar, och finns i hela färgskalan. De vanligaste typerna av färg är vattenbaserade, fettbaserade och ricinfärger. Ricinfärger har egenskapen att behålla samma nyans oavsett om man applicerar den på hud, latex eller något annat material man kan tänkas ha sminkat på sig. De vattenbaserade och fettbaserade färgerna kan reagera med gummit och skifta färg en aning. Färger finns på Sminkmagasinet och på Buttericks.

PENSLAR: finns i skiftande storlek och kvalitet. Jag rekommenderar att ni bara använder billiga penslar till att hantera latex med, ety latex knollrar sig och lämnar rester i penseln. En latexpensel går alltså en ganska snabb undergång till mötes. Genom att kamma penseln med en stålkam efter varje latexomgång kan man dock förlänga dess livslängd avsevärt. De penslar som man använder till patineringsfärger kan det däremot vara värt att lägga ut en eller annan krona på. Penslar finns i nästan vilken hobbybutik som helst.

SVAMPAR: är himla bra att ha. De behöver inte vara avancerade. Vanliga hushållsvampar räcker gott. Finns på varuhus och i suspekta kroppsaffärer.

VASELIN: är utmärkt som släppmedel vid gipsavgjutningar. Däremot trivs inte latex och vaselin särskilt bra ihop. Se alltid till att torka bort alla vaselinrester i gipsformar och dylikt innan ni håller i latex. Vaselin finns i vanliga affärer och på apoteket.

KLEENEX: avsminkningspapper kan, förutom att torka av gammalt smink, användas för att sminka olika former av rynkor. Finns på apoteket.

NÄSKITT: används liksom vax för att bygga upp tredimensionella effekter direkt på huden. Finns på Sminkmagasinet.

TEATERBLOD: kan man köpa eller göra själv. Teaterblod finns i ett otal olika varianter beroende på vad man skall ha det till. En del sorter lever sig medans andra inte ens torkar (det är säkert, jag har sådant själv och jag förstår inte hur det är möjligt). Vissa går att ha i munnen, andra inte. Det finns till och med speciellt ögonblod som man droppar i ögat för att ögonvitan skall bli temporärt rödfärgad. Teaterblod kan man köpa på Buttericks, Sminkmagasinet eller Panorama film & video. Det finns även små kapslar att köpa, som är speciellt gjorda för att tuggas sönder och frigöra teaterblod i munnen.

Givetvis finns det fler saker som man kan använda än de jag räknat upp. Make-up är en djungel av bizarra produkter, så man får prova sig fram. Problemet är att de flesta saker kostar ganska mycket pengar. En lösning är att bilda en studiecirkel i sminkning. Då kan man ofta få åtminstone en del av sina inköp betalda.

(fortsättning på nästa sida)

Billiga Brynjour

Jag erbjuder ringar och färdiga brynjour till billiga priser! Ringarna är av fjäderstål, runda och med 8 mm innerdiameter.

Prisexempel:

Brynje-ringar, 5000 st. 250:-
Ringbrynjour, kort ärm 2000:-
Ringbrynjuhuvor 600:-

Ring Andreas,
tel. 08-634 02 44

Ringbrynjourer

Runda, av fjäderstål.
Innerdiameter 8 mm,
ytterdiameter 10,6 mm.

1 påse (5000 st) 175:-
plus frakt.

Kontakta Arne Olsén,
tel. 019-13 98 12

eller Mikael Zöllick,
tel. 013-17 89 47

Att komma igång

Först av allt så tycker jag att du skall lära känna de saker som du jobbar med. Lär dig hur gips beter sig i olika stadier av sitt stelande. Lär dig hur mycket du kan kladda i halvtorr latex innan den blir sur och häktar fast i dig. Du har igen det mångdubbelt efteråt om du vet hur olika saker reagerar.

Gipsbyst

Ofta måste man ha något som man kan modellera på. Då är det bra att ha en gipsbyst av sitt ansikte. Den är ganska lätt att göra och kostar inte mer än ett par tior. När man har hållit på med smink ett tag så tycker man att bysten är outhärlig.

Börja med att raka dig (om du är av manligt kön eller jobbar som skäggiga damen på någon cirkus). Smeta in hela ansiktet med vaselin. Om man inte vill ha vaselin i ansiktet så kan man lägga plastfolie med andningshål ovanpå ansiktet istället. Bysten blir då lite rynkig.

Kamma bak allt hår så att det inte fastnar i gipset. Det gör nämligen ganska ont att slita bort det efteråt. Om du valt vaselinvarianten för att skydda ansiktet, så måste du klippa ut små rektanglar i plastfolie att skydda ögonbrynen med. Plastrektanglarna kan fästas med lite latex eller med vanlig tejp. Det smidigaste är att göra gjutformen av gipsbindor, tillklippta i olika stora bitar. Klipp till alla bitar innan du börjar applicera dem på ansiktet. Gör i ordning en plats som inte blir ledsn av gipsrester. Där ställer du dina bitar gipsbinda och en skål ljummet vatten (kallt vatten blir så obehagligt för modellen).

Om man vill ha en byst som går utanför hårfästet så kan man teja ihop mindre bitar av plastfolie eller plastpåsar till ett "lapptack", som

man fäster med tejp nedanför hårfästet.

Bäst avgjutning får man om man sitter upp under själva avgjutningen. Det går även bra att ligga på rygg, men då plattas ansiktet ut en aning åt sidorna (speciellt kinderna).

Det är nu som det är bra att ha en assistent som smetar på gipsbindorna. De tillklippta bitarna doppas i ljummet vatten och läggs sedan på ansiktet. Massera det innersta lagret gipsbindor så att gipset i dem flyter ut och täcker väven. Om man inte gör det så kan det lätt bli rutmönster i gjutformen. Försök att mjukt och försiktigt pressa in gipset så att det fyller ut alla gropigheter. Risken finns att det kan bli "hängande" i t.ex. ögonhålans innersta vrå annars. Täck hela ansiktet utom näsborrarna med ett par lager gips. Givetvis är det livsviktigt att andningsvägar hålls fria. Prata regelbundet med modellen. Det fördrivar inte bara tiden för honom/henne, utan är dessutom ett sätt att snabbt få reda på om något är fel. Ha gärna ett block till hands så att modellen kan förmedla sig med omvärlden också.

Efter ca 10-15 minuter blir gipset "knacktorrt", dvs. det säger "knack" om man slår på det. Då kan modellen sakt och försiktigt börja röra musklerna i ansiktet. Gipset skall nu undan för undan släppa taget om huden. Man kan dessutom sätta en fingertopp precis utanför gipsmaskens kant och trycka inåt. Förhoppningsvis kommer gipset då att släppa taget vid kanten.

Genom att lirka och grimasera så kan man få nästan hela masken att släppa taget. Man märker att man faktiskt kan andas med munnen (även om luften är inte särskilt fräsch och syrerik). Nu har turen

kommit till näsborrarna. Lägg raskt på ett par lager gips som täcker näsborrarna och lirka direkt efter det av masken från ansiktet. Ta ett djupt andetag. Nu är mer än hälften färdigt!

Håll upp masken mot en stark lampa. På de ställen som är tunna kommer ljuset att lysa igenom. Lägg på nya gipsbindor där och lägg formen på tork i några timmar.

När formen är torr smörjer du in den inuti med ett tunt lager vaselin. Vilket fett som helst går dock bra. Uppskatta ungefär hur mycket vatten som formen rymmer. Håll upp lite mer än hälften av den mängden i en skål. Ta fram gipspulvret och en skopa att ösa med. Fluffa till gipspulvret så att luft kommer in överallt. Försök att packa ihop pulvret så lite som möjligt när du tar det med skopan. Skaka ner pulvret i vattnet och låt det sjunka till botten. Håll inte ner allting i skopan på en gång, utan strö ner lite i taget, ända tills gipset när nästan ända upp till vattenytan. Låt blandningen stå någon minut, och rör därefter ihop gipset noga.

Håll gipset i formen. Stryk gärna längs formens botten med något mjukt, som t.ex. en pensel för att få bort eventuella luftbubblor från avgjutningen. Stöd upp formen så att den står som en skål och låt hela rasket torka några timmar.

När det hela är torrt kan du försiktigt börja bryta upp gipsformen runt bysten. Ofta är det lättast att bara ta tag i en kant och dra den över utsidan på formen. Det är väldigt sällan som formen överlever isärskiljandet från bysten.

Nu har du en byst, även om den förmodligen ser lite konstig och lite grymig ut. Torka bort allt vaselin och alla gamla formrester med en bit hushållspapper. Låt

bysten torka något dygn eller så. Vid behov kan man fila till ojämnheter efteråt.

Nu är din byst i princip färdig. Om du vill kan du lacka den. Då kommer ytan att bli något slitstarkare, och dessutom så kommer lera, kitt etc. att släppa lättare.

Eget teaterblod

Med lite pill kan man göra eget filmblod, som blir både snyggt och säkert att ha i munnen. Det smakar visserligen vidrigt och fläckar på kläderna är svåra att få bort, men i gengäld blir det billigare än att köpa färdigt blod. Du behöver mörk sirap, ljummet vatten och röd och grön karamellfärg. Börja med att hälla i en bas med sirap i en skål (en halv deciliter brukar bli lagom). Häll i röd karamellfärg (en tesked eller så). Tillsätt försiktigt grön karamellfärg droppvis tills rätt färgnyans uppstår. Den gröna färgen behövs för att inte blodet skall bli genomskinligt och glansrött. När ditt blod har rätt nyans tillsätter du vid behov vatten tills det blir lagom lättflytande (eller snarare trögflytande). Som sagt, tänk på att karamellfärg kan vara jättesvårt att få bort från kläder.

Brännblåsor

Äckliga brännblåsor kan man göra med hjälp av latex. Skydda först stället som skall "brännas" med hjälp av ett tunt lager vaselin. Det går även bra att pudra huden. Stryk därefter på två till tre tunna lager med latex på huden. Låt varje lager torka (så den blir genomskinlig) innan du fortsätter med nästa. Försök att göra "latexhuden" tunnare vid kanterna. På så vis blir skarven mellan hud och latex svårare att upptäcka. Riv med en fingernagel upp blåsor av varierande storlek i latexen. Latexen som blir uppriven kommer att rulla

upp sig på kanterna av blåsan. Om latexen syns för väl kan man sminka täckfärg över hela sminkningen. Då drar man ut täckfärgen en på riktig hud en bit utanför latex/hud-skarven för att få det att se naturligt ut.

Nu kommer det svåra, nämligen att sminka blåsorna så att dessa ser naturliga och äckliga ut. Olika röda och mörkt rosa nyanser brukar bli bra inuti blåsorna som bränt och svett kött. På kanterna kan man sminka lite bruna nyanser med svarta brända stänk på. Över hela sminkningen kan man försöka få huden att se rodnad och ledsen ut. Det tar några försök innan det blir riktigt bra. Vi brukar lägga ett tunt lager filmblod över hela sminkningen. Blodet vi använder kommer från Sminkmagasinet och heter "Transparent filmblod". Det får det hela att glänsa och anta ett lätt varigt utseende. Jag förmodar att man kan variera sminkningen av blåsorna oerhört, beroende på om man vill ha effekten av en brännskada eller ett nestoffer.

Skärsår

Bygg upp ett berg med hjälp av sminkvax direkt på huden. Försök att göra skarven mellan vax och hud osynlig genom att tunna ut vaxet så mycket det går i kanterna. Tag en matkniv, inte en vass kniv, och skär ett jack i vaxet. Eventuellt kan kanterna sminkas lite variga eller bruna (av levrat blod). Droppa försiktigt filmblod i jacket, och såret är färdigt. Om man har i för mycket blod så kommer jacket att dränkas, och effekten av att blodet rinner från såret kommer helt eller delvis att försvinna. Tänk på att vax är oelastiskt. Det går alltså inte så bra att göra den här sminkningen på till exempel halsen om inte "offret" är absolut still med huvudet, så länge som effekten beskådas av de förfärad spelarna.

Nej, nu har jag tagit upp tillräckligt med utrymme i det här numret. Fler sminktips kommer förhoppningsvis i nästa nummer av StrapatS.

Adresser

Sminkmagasinet

Pipersgatan 3
112 24 Stockholm
Tel. 08-52 80 02, 52 80 05
Jag tror att något av numren går till en fax.

Panorama Film & Video AB

Box 92
131 06 Nacka
Tel. 08-643 74 76

Keramikexperterna AB

Koksgatan 18
202 11 Malmö
Tel. 040-93 55 10

Jag tar inget som helst ansvar för personsador, skador på egendom eller dylikt, uppkomna på grund av att folk provar på sakerna i denna artikel.

All sminkning sker helt på egen risk, hör efter så att era modeller inte är allergiska mot smink. Se till att de har fria luftvägar när ni gör gipsmasker etc. etc.

Använd sunt förnuft!

Lycka till!

- Anders Nordström

(med viss reservation för om alla adresser och telefonnummer fortfarande gäller).

Nattsolens Arv

21-24 Juli

Natten lystes upp av månens kalla sken. Arrer och Mack smög framåt runt snåret de desperat försökte få mellan sig och varelsen som svagt skyntade i skogens skugga.

"Vad tror du?" viskade Arrer svagt samtidigt som han försiktigt drog sin dolk. Han önskade hett att hans kassa inte vore så skral. Det hade känts fint med ett bredsvärd i detta läge.

"Svårt att säga," svarade Mack lika tyst. Även han kände sig dåligt väpnad trots det korta svärdet han fått av sin far när han drog hemifrån.

Deras blickar möttes och båda nickade. "Silver..." Så tyst de kunde smög de sig iväg. Sjärtan bultande så hårt att de var rädda ljudet skulle nå den mörka gestalten de flydde i skräck från. En varelse vars namn de inte ens vågade tänka på.

Varelsen sniffade i luften, "Människor, rädda människor - ingen utmaning. Dessutom är jag inte hungrig, ännu."

Den gled tyst iväg och uppslukades av mörkret under granarnas grenar, osedd av alla. Osedd tills det var för sent...

Värdshuset Den Fallne Minotauren erbjuder:

Grytmiddag å 30:-/st: tor, fre & lör
Grödfrukost å 10:-/st: fre, lör & sön

Logi (tre nätter) för 30:-

Skjutstjänst till & från buss & område för 10:-
(det ovan betalas med anmälan)

Därtill bröd, korv, ost, cider & (lätt-)öl till
humana priser (5-10:-)

Sur man anmäler sig och vad det kostar:

Deltagaravgiften är 100:- och insättes på
PostGiro 620 42 67-6 (Särimners Vänner)

Karaktär skrives och skickas till:
Nattsolens Arv c/o Rydberg,
Aschebergsgatan 29, 411 33 Göteborg

Betalning efter den sista Juni kostar 50:- extra!

Skriv en karaktär och skicka så snart som möjligt. Bearbetning av den sker när betalning skett, men det är lättare för oss ju tidigare vi får den...

Världen är fantasy och är redigt underbyggd. Beskrivning av den och häfte på Lajv-Etik kommer med när vi skickar tillbaka karaktären.

Arrangörsgrupp:

Carl Heath 031-20 11 30; roller, intriger & äventyr

Martin Olsson; roller, intriger & äventyr

Erik Malmcrona 031-12 16 72; anmälan & värdshus

Bockstensmannens dräkt

Jag kan nästan se det framför mig - solen är på väg ned, det är den 22 juni 1936 och den tolvårige Ture Johansson går där och håller tömmarna till hästen Grolle, som mödosamt drar harven genom den sumpiga torvmossen. Tures far, lantbrukaren Albert Johansson, befinner sig i en liten lada strax bredvid. Ture och Grolle har just avslutat det första draget med harven och är på väg tillbaka på det andra draget när harven plötsligt river upp några tygstycken som döljer ett skelett av en mördad man. Jag antar att Ture blir både rädd och fascinerad, det skulle nog jag bli om jag var tolv år och fann ett skelett.

Nå, nedgrävda mordoffer hittas ju lite då och då, så vad är det för speciellt med det här då? Jo, karln har legat fastpälad där i mossen i nära 600 år! Ännu mer intressant är att hans kläder är i det närmaste intakta, vilket gör det till det mest kompletta medeltida dräktfyndet i hela den civiliserade världen!

Uppgifterna om fyndets ålder går dock isär beroende på vilken forskare man rådfrågar. Från samtida bildmaterial och andra fynd finner man liknande dräktdetaljer inom tidsrymden 1330-1520 (ca). Hur som helst så är karlens dräkt garanterat medeltida, och att den kan ha burits under en såpass lång tidsrymd är bara bra för oss Liveare, det gör den ju synnerligen "tidsenlig" och lämplig.

Höstens mode: "Bockstensmanna-looken"

Om du nu vill sy dig en egen Bockstensmannadräkt så bör du veta ett par saker:

■ Originaldräkten består av onödigt många ihopsydda småbitar, vilket antagligen beror på att man tog de tyglappar man hade och sydde ihop en dräkt av det. Mitt mönster här är betydligt enklare, men jag nämner de skillnader som finns om du vill försöka dig på att göra en trognare kopia. Alternativt kan man ju sy falska sömmar, så att det ser ut som dräkten består av fler bitar.

■ Dräkten består av kraftigt ylle av varierande kvalitet. Färgen är brunaktig, vilket skall tillskrivas mossens inverkan. De ursprungliga färgerna är säkert helt andra.

■ Inga underkläder återfanns. Antingen var man inte främmande för att gå omkring med kliande ylle mot kroppen, eller också har de förmulnat helt (vilket som är sant råder det delade meningar om). Jag rekommenderar dock att DU bär bekväma underkläder om du inte är totalt fanatisk.

För dig som vill ha en utförligare sybeskrivning och ett riktigt mönster rekommenderar jag Historiska Museet i Stockholm, vars butik har ett mönster (kostar 85 kronor) framtaget av Eva Lundwall och Margareta Nockert. Nockert får övrigt på pälsen här och där i övrig Bockstensmanna-litteratur eftersom hon totalförstört Bockstensmannens fotlappar och sytt om eller förvänskat andra delar av dräkten (bland annat lär det vara hennes fel att folk i gemen tror att det skall sitta en liten V-formad röd tygbit längst fram på struthättan, vilket är helt fel - den hör hemma som dekoration och förstärkning på mantelfästet över högra axeln). Mönsterhäftet finns med stor säkerhet även att få tag på vid Varbergs Museum, där fyndet för övrigt kan beskådas.

- Jonas

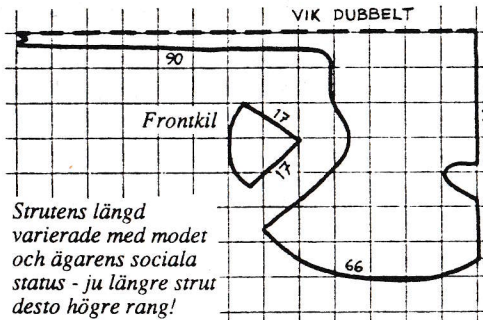
Källor:

Lundwall, E, och Nockert, M. Bockstensdräkten. 1981.
Sandklef, A. Bockstensmannen. 1985.
Wennerholm, O. Vem var Bockstensmannen?, 1987.

Bockstensmannens dräkt

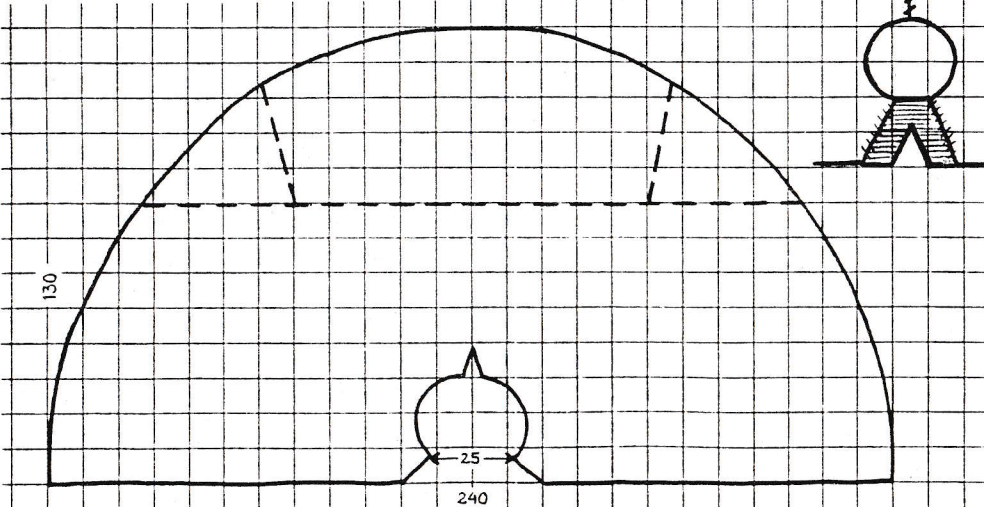
Struthätta

- 1) Sy ihop sömmen längs baksidan och struten.
- 2) Sy framsömmen (inte ansiktsöppningen och halsöppningen!) och passa in kilen.
- 3) Fälla in alla kanter.

Mantel

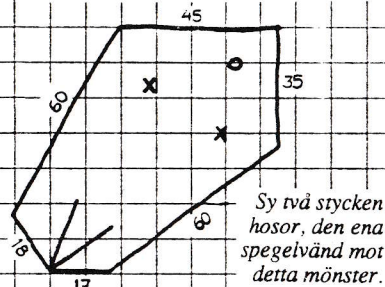
- 1) Sy ihop alla bitar (gäller den "äkta" varianten).
- 2) Fälla nederkanten.
- 3) Sy ihop axelsömmen. De två flikarna vid halslinningen var ihopsydda med varandra, huvudhålet var stort nog att komma igenom ändå.
- 4) Prova in slitsen på motsatta axeln och sy ihop.
- 5) Vik in och fälla halslinningen.
- 6) Över axelsömmen satt på originalet den V-formade röda tygbiten enligt fig. Sy gärna fast en sån!

Hosor

Dessa hosor överensstämmer ej med Nockerts mönster till "långstrumpor" utan är ett enklare alternativ.

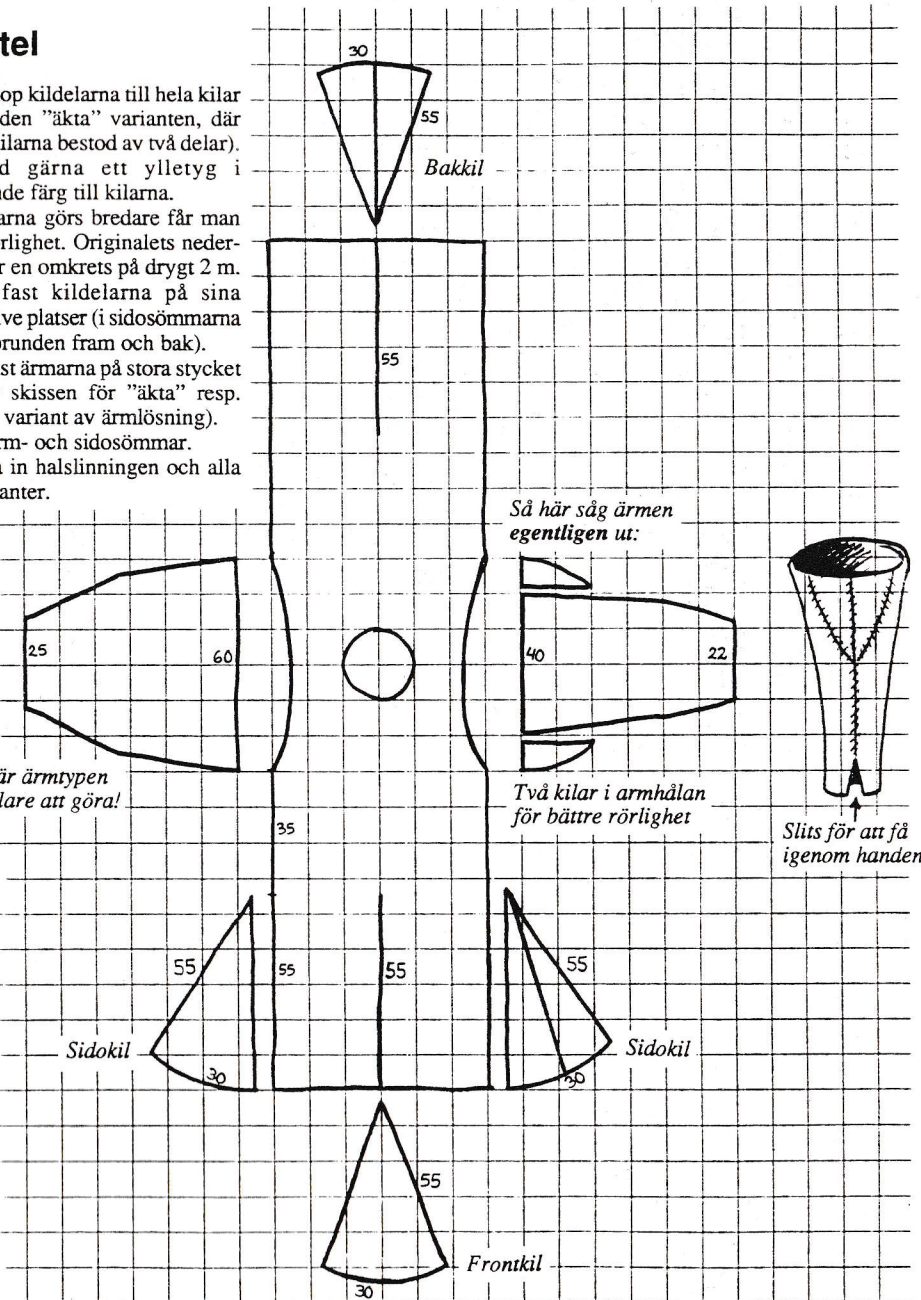
- 1) Sy ihop de två långsidorna med varandra så att du får ett "rör".
- 2) Klipp två slitsar i nederkanten, de två yttre flikarna viks in under hålfoten.
- 3) Fälla in alla kanter.
- 4) Fäst två band vid sidan av knät (ungefär vid X) och låt dem gå ihop vid O, och därifrån upp till ditt bälte där de fästs.

Sy två stycken hosor, den ena spegelvänd mot detta mönster.

Kjortel

- 1) Sy ihop kieldelarna till hela kilarna (gäller den "äkta" varianten, där två av kilarna bestod av två delar). Använd gärna ett ylletyg i avvikande färg till kilarna. Om kilarna görs bredare får man ökad rörlighet. Originalets nederkant har en omkrets på drygt 2 m.
- 2) Sy fast kieldelarna på sina respektive platser (i sidosömmarna och i sprunden fram och bak).
- 3) Sy fast ärmarna på stora stycket (jämför skissen för "äkta" resp. enklare variant av ärmlösning).
- 4) Sy ärm- och sidosömmar.
- 5) Fälla in halslinningen och alla andra kanter.

SPELAR
DU:

ROLSPEL, KONFLIKTSPEL, DATORSPEL, LEVANDE ROLLSPEL,
POSTSPEL, FIGURSPEL, ANDRA SÄLSKAPSSPEL, PAINTBALL?

Du är väl medlem i *Sveriges roll- och konfliktspelsförbund!* 12000 spelare i 500 föreningar kan inte ha fel. SVEROK verkar för spelarna i Sverige. Är du medlem i en förening; se till att den är med i SVEROK. Är du inte medlem i en förening hjälper vi dig att starta en eller att hitta en där du bor. Det kostar naturligtvis inget att vara med i SVEROK. Istället ger förbundet bidrag till föreningarna. Ring eller skriv till SVEROK, Box 300, 751 05 Uppsala, eller ring kansliet i Linköping på 013-21 29 00.

Våren 1994. **Värdshuset Vomerande Vännen**, Live-pub på Uplands Nation, tisdagar varje jämn vecka. Kontakta Martin Ericsson, tel. 018-24 12 31.
OBS! Kärleg/gästkärleg krävs!

12-15 maj. **Mörk Gryning**, ett fantasy-Live i Stockholmstrakten med mystik och skräck. Kontakta Alex Ghetu, tel. 08-742 63 81.

13-15 maj. **Galningarnas lek II** ("Tvekampen" + "Skymningen faller"). En kampanj med RULGH. Kontakta Måns Svensson, Wigeliavägen 7, 712 32 HALLEFORS, tel. 0591-109 36 eller Johan Cransenhed, tel. 019-11 05 98.

13-15 maj. **När Konungen kom till byn**, ett sago/fantasy-Live på Värmdö. Anmäl er snarast till Erik Häger, tel. 08-570 331 89, eller Wille Abrahamsson, tel. 08-571 402 01. Kostnad 60 kronor.

14-15 maj. **Makt och Magi**, ett traditionsbundet fantasy-Live arrangerat av Särimners Vänner. Kontakta Hans Lindström, tel. 031-24 35 38, eller Erik Malmcrona, Godhemsgatan 4 D, 414 67 GÖTEBORG, tel. 031-12 16 72. Kostnad 40-85 kr.

20-23 maj. **Sanndrömmar**, ett fantasy-Live utanför Falun av Valhall Livegrupp. Kontakta Johan Knutsson, tel. 023-272 58. Kostnad 120-200 kr.

21-23 maj. **Efter Ragnarök**, ett "efter-katastrofen-Live" endast för scouter. Kontakta Mikael Stavæus, tel. 08-38 66 95.

28 maj. **Farornas väg II**, "Arfaglos förloerade själar", ett Live av RULGH. Kontakta Johan Cransenhed, Drottninggatan 19, 702 10 ÖREBRO, tel. 019-11 05 98. Endast inbjudna.

28-29 maj. **Grönfärke**, ett medeltids-Live för ca 100 deltagare. Kontakta David Cederqvist, tel. 08-720 26 14.

sommaren 1994. **Mark V**. FFIT arrangerar en synod (kyrkomöte) i sin kampanjvärld Mark. Ett intrig-Live i "Rosens namn"-stil. Kontakta Martin Ericsson, tel. 018-24 12 31.

3-5 juni. **Svart Vendetta** (KampanjLive 3). Kontakta Lennart Borg, Eskadervägen 34, 183 54 TÄBY, tel. 08-756 42 06. Pris 110 kr.

10-12 juni. Ett Äventyrsspel för nybörjare (8-12 år), arr. Enhörningen. Kontakta Hans Nilsson, Panggatan 12, 723 38 VÄSTERÅS, tel. 021-14 21 89.

10-12 juni. **Jakten på Ljusbringaren**. Kontakta Johan Almqvist, Runbrovägen 15, 746 32 BÅLSTA, tel. 0171-585 53. Kostnad 60-80:-. **FULLSATT!**

11-12 juni. **Sol och Måne**, ett Live i Uther Pendragons rike Albion, 460 e.kr. Inget för den stridsgalne! Kontakta Anna Malmborg c/o Söderberg, Stagneliusv. 45, 112 57 STOCKHOLM, tel. 08-656 37 42. Sista anmälningdag 31/3. 100 kronor.

16-19 juni. **Gudars Skymning**, arr. Enhörningen. Kontakta Hans Nilsson, Panggatan 12, 723 38 VÄSTERÅS, tel. 021-14 21 89.

17-18 juni. **Alla kungens män**, ett en- eller tvådagars Live (ditt val) i "nya" skogar i Täby. Claes Andréasson, Ryavägen 10, 183 73 TÄBY, tel. 08-510 106 20.

17-19 juni. **Trudvang**, ett vikinga-Live på Holarö i Mälaren, arrangerat av Variatio Delectat. Pål Toler, tel. 08-642 94 21.

30 juni - 3 juli. **Nymfdans**. Kontakta Mattias Hessérus, Konstvaktaregatan 21, 791 72 FALUN, tel. 023-177 65, eller Ferdinand Kjellin, tel. 023-339 20.

8-10 juli. **Nilarions Väktare**, ett fantasy-Live utanför Sala. Kontakta Mattias Lundström, PL 1247, 663 02 HAMMARÖ, tel. 054-52 61 20.

8-10 juli. **Vägen till Shangri-La**, ett vagt seriöst efter-katastrofen-Live för 45-85 kronor. Kontakta Erik Johannesson, tel. 031-21 37 86, eller skriv till Shangri-La, c/o Malmcrona, Godhemsgatan 4 D, 414 67 GÖTEBORG.

FLICKOR SE HIT!

Vill du vara med på *Trenne Byar* (24-30 juli) och saknar roll eller är ej helt nöjd med den du har? Kom med i min grupp, du kommer att tycka om den...

Ring Jenny Falk, 08-768 49 36 (vardag)
08-511 788 55 (helg)